

magazine

EDITIE © 2023 LEWENBORG

DE WIJK DE WERELD

Lewenborg, een week thuis in de Stadsschouwburg
Een terugblik op alle hoogtepunten

Ingrid heet het publiek welkom en stelt de gidsen voor

In 2023 stond Lewenborg centraal in alweer de zesde editie van De Wijk De Wereld. Wekelijks fietsten we naar Lewenborg, liepen we rond, ontdekten we bijzondere plekken, hadden we mooie ontmoetingen, kookten we en dronken we koffie, veel koffie. We vonden een heleboel mooie mensen die veel voor de wijk doen, zoals de Buurtmoeders, de dames die een 'bakkie doen', de mannen en vrouwen van het LeRoy-gebied, de Boei, de Oude Bieb, de Buurtcamping en het WIJ-team. Maar vooral ook veel bewoners, die het aandurfdn om met ons op pad te gaan en hun verhalen te laten vormgeven door een groep professionele theatermakers.

Tijdens de voorstellingen in juni maakte het publiek een reis door de Stadsschouwburg en langs deze verhalen. Onze reisleiders namen je mee langs de Smulcorner, waar je al

dansend het antwoord kreeg op de vraag 'wat maakt jou tot een echte Lewenborger?'. Je kon een bakkie doen bij Binie en Aukje en keek mee door de ogen van de Buurtmoeders. We mochten even meebewegen in het leven van de familie Van Wijk, werden omhelsd door de Antilliaanse woongemeenschap Brasa en toegezongen door het koor Ala Kondre. Om uiteindelijk allemaal samen te komen en te luisteren naar Tamar, die een muzikale ode bracht aan haar jeugd. Samen met haar zetten we voetstappen in het warme teer van Lewenborg en zongen het wijklied.

Laten we eindigen met de woorden van Helena: "Het was een mini-reis door de Stadsschouwburg. Je kwam op plekken waar je normaal gesproken nooit mag komen en onderweg kon je genieten van de verhalen van mijn burens, van wie ik tot voor kort niet eens wist dat het mijn burens waren! We maakten er een feestje van, en hoe!"

De gidsen van DWDW Lewenborg: Arie-Pieter, Henk, Tineke, Maryam, Wietske en Ingrid

INHOUD

- 4 + 5 **Tekst opening, intermezzo's en de buikdanseressen**
- 6 + 7 **Voorstelling Ada & Shara**
- 8 + 9 **Voorstelling Gaja**
- 10 + 11 **Voorstelling Eva**
- 12 + 13 **Voorstelling Claudine**
- 14 + 15 **Voorstelling T A M A R**
- 16 **Colofon & tot volgend jaar!**

TEKST OPENING

DE WIJK, DE WERELD, LEWENBORG

Voor mij is de wijk Lewenborg
als de woorden die ik spreek.
Vrij en onafhankelijk,
voor iedereen toegankelijk.

Een wijk om in te spelen.
Te geven. En te delen.
Hier deel je
met plezier.

Deze wijk is, als een dans,
een vloeiende beweging.
Met wijkmoeders
en gewoon wat dingen erbij doeners
Een groeiende beleving.

Pijltjes schieten door buizen.
Belletje trekken aan huizen.
Feesten aan de bolder.
Of gewoon gamen op je zolder.
Hier kan het allemaal.

Degros werd Nieuwe Weme.
Nieuwe Weme werd de Konmar.
En Konmar werd Albert Heijn.
Haar aanzicht werd veranderd,
haar taak bleef gelijk.
Hoe het ook zal heten,
eenieder weet waar die moet zijn.

Het is de leukste wijk van Groningen.
Een parel van de stad.
Een groene wijk, een goede wijk.
Met een verleden en een pad.

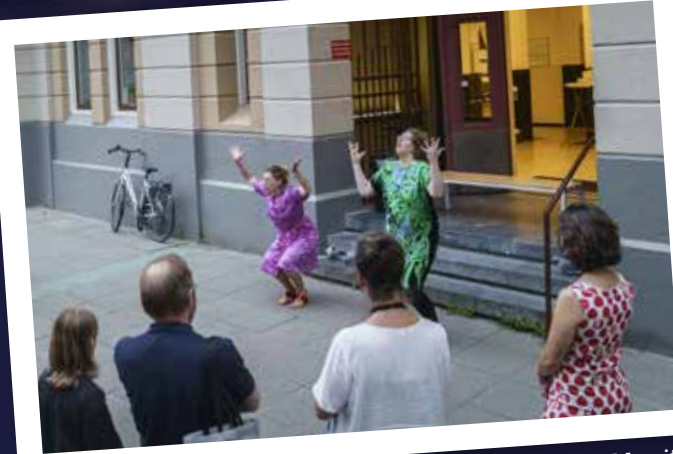
Een pad dat wérd bewandeld.
En nog bewandeld worden gaat.

Leroy had hier een visie.
En die visie kreeg zijn naam.
Draagt iedereen een steentje bij,
dan blijft die visie ook bestaan.

Vandaag wordt een beleving,
een verbinding met de wijk.
Dus kom, ga in beweging,
stap binnen en bekijk.

De wijk, de wereld, Lewenborg.

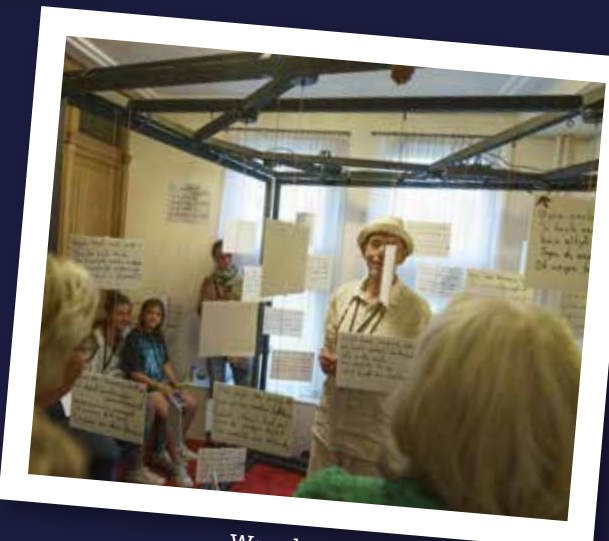
JustRon

Duivenlied door buurvrouwen Suzanne en Marrit

Bakje koffie met Binie en Auke

Woordspinselen van Jan-Willem

Buikdansgroep Vasara

DE GROEP VAN CHOREOGRAFEN ADA & SHARA (VAN X_YUSUF_BOSS)

Ada en Shara:

Shara: “Ada en ik hadden een voorbereidend gesprek met de deelnemers, met een aantal persoonlijke en algemene vragen zoals: wat maakt jou een echte Lewenborger? We hoorden warme, zware en luchtige verhalen die ons raakten. Al die input gebruikten we als basis voor de choreografie. Elke repetitie wisten we waar we aan wilden werken, maar dit betekent niet dat we altijd met een kant-en-klare choreografie kwamen aan zetten. We wilden dat de voorstelling voor een groot deel op de vloer zou ontstaan, samen. Een paar deelnemers hadden nog nooit gedanst, maar veel anderen hadden al wel wat ervaring, er zaten zelfs buikdansers bij. En natuurlijk Eva en Lynn, die hebben vet veel talent. Het was zo leuk om te zien hoe de groep soms op ons leunde, maar vooral ook elkaar steun gaf. Ada en ik zijn heel erg trots op het eindresultaat, hoe de groep op het podium stond en hoe iedereen zijn of haar eigen verhaal vertelde. Ik kreeg er echt kippenvel van om te zien wat het hele traject met de dansers deed.”

Helena:

“En dan sta je ineens zomaar te dansen, onder leiding van de professionele danseressen Ada Danielle en Shara Maaskant. Ze luisteren naar jouw verhaal en bedenken aan de hand daarvan een choreografie. Dat was spannend tot op het laatste moment. Voor ons waren het losse stukjes, die aan het eind allemaal als één grote puzzel in elkaar vielen. Wie had kunnen bedenken dat we op het grote podium van de Stadsschouwburg zouden staan dansen, in een prachtig decor en met licht en geluid van uitstekende kwaliteit? Aanvankelijk begon ik bij DWDW met het ‘bonte avond-gevoel’, maar niets is minder waar! Je werkt samen met professionals die je stap voor stap helpen om het doel te bereiken dat je met elkaar voor ogen hebt. En optreden is niet eng, het is juist hartstikke leuk. Want wat is er fijner dan mensen blij maken met datgene wat jij doet? En dan is er nog de adrenalinekick die je zelf krijgt... Dit avontuur had ik niet willen missen.”

Eva & Lynn:

Eva: “Ik vond het heel leuk om mee te doen aan DWDW. Ik had er nog nooit van gehoord en toen ik met mijn moeder naar het Dok ging voor een uitleg, leek me het eerst best wel saai. Maar de aftermovie van de vorige wijk lokte mij. Toen kwamen we bij Ada en Shara terecht, we hadden een supergezellig groepje. Het allerleukste was de eerste keer met alle lichten en geluiden oefenen, dat was zo cool! Ik wil volgend jaar bij de andere wijk zeker komen kijken!”

Lynn: “Mijn moeder had een folder meegenomen en toen zijn we gaan kijken. Ik had nog nooit echt gedanst, ik zit wel op kunstschaatsen. Wat ik heel leuk vond is dat aan ons werd gevraagd hoe we het willen, in plaats van dat we een kant-en-klare choreografie uit ons hoofd moeten leren. Zo kregen we de kans om een stuk te maken over de Smulcorner, die iedereen kent in Lewenborg, maar die helaas weg is. Ik vond het heel spannend om voor het publiek op te treden en Eva ook. Ik wil graag nog wel eens in een show dansen, maar ik blijf ook kunstschaatsen!”

DE GROEP VAN CHOREOGRAAF

Gaja

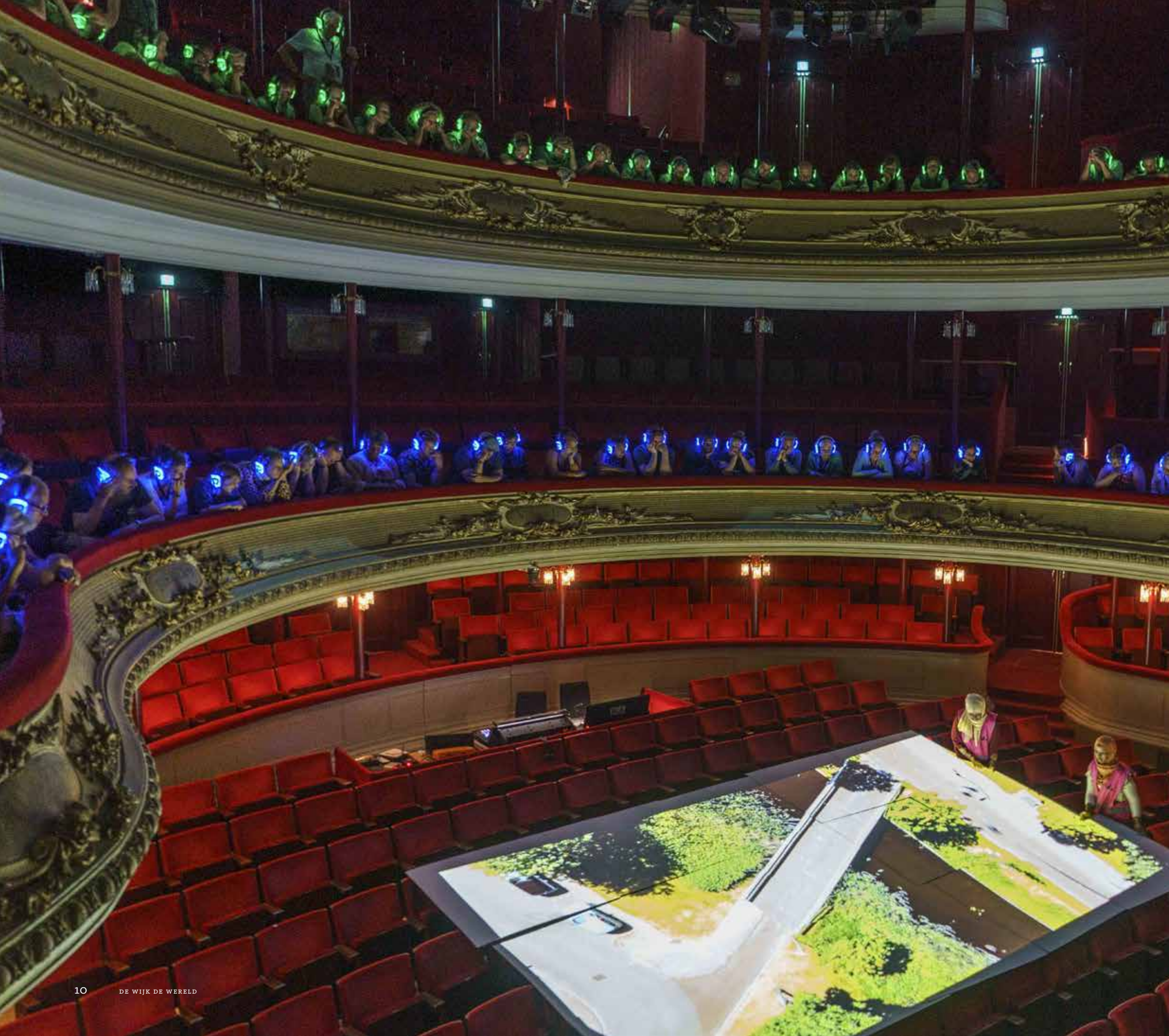
Gaja:

“Ik ben vanuit het diepst van mijn hart dankbaar dat ik met de familie Van Wijk kon werken. De moeder, de vader en hun drie dochters stonden garant voor een voortdurende staat van chaos, maar brachten ook de tomeloze energie die het voor mij een genot maakte om er als choreograaf mee aan de slag te gaan. Het was heel interessant om met een gezin te werken, een organische en vanzelfsprekende groep mensen, in tegenstelling tot een groep performers die eigenlijk alleen bij elkaar zijn gekomen om een voorstelling te maken. Ik neem mijn hoed af voor Karin Noeken en haar team voor de manier waarop ze ons heeft begeleid en geïnspireerd tot het neerzetten van zo'n geweldig en waardevol project.”

Hanna:

“Ik herken jou van DWDW, deed jij niet mee met jouw hele gezin? Dat stuk heeft mij zo geraakt! Zo mooi om te zien hoe jullie als gezin zijn! Zomaar een mooi compliment van een wijkgenoot uit Lewenborg. Zelfs nu, een paar maanden na onze deelname aan DWDW, leeft het voor ons nog steeds. Samen met Gaja hebben mijn man, ik en onze dochters een voorstelling gemaakt over de vraag ‘Wat maakt een huis een thuis?’. DWDW gaf ons de mogelijkheid om naast alle drukte en hectiek van ons gezin te focussen op wat belangrijk voor

ons is. Tijd als gezin samen is spaarzaam en we hebben er dan ook heel erg van genoten! Het voelde als een cadeautje om dit samen te kunnen doen. De kinderen genoten van het werken in het theater, het achter de schermen kijken, het ontmoeten van de makers en er ondanks de spanning van een voorstelling toch maar te staan. Allemaal mooie ervaringen die onze dochters meenemen. Maar wat we ons niet realiseerden is dat ons verhaal ook andere mensen zou raken. Dat was nog wel de mooiste verrassing.”

DE GROEP VAN DOCUMENTAIREMAKER EVA

Eva:

“Wat een energieke dagen! Het videoproject met de Buurtmoeders kwam in de Stadsschouwburg echt tot leven. Prachtig om te zien hoe deze krachtige dames, die eerst nog wat terughoudend waren, steeds enthousiaster werden en uiteindelijk de show stalen tijdens de performances. En voor mij te gek om hun liefdevolle inspanningen voor de buurt in de spotlights te zetten die ze verdienen. Het mooiste vond ik de ervaring van de jongste Buurtmoeder, Raghda, die het in het begin heel spannend vond om gefilmd te worden. Maar na een geslaagde voorstelling stapte ze op de bus terug naar Lewenborg en overal bij de bushalte en in de bus hoorde ze bezoekers praten over de voorstelling én over de Buurtmoeders. ‘Wat een mooi initiatief’ en ‘wat een bijzondere vrouwen’ hoorde ze om zich heen. En ze dacht trots: dit gaat over ons.”

Maryam:

“Om eerlijk te zijn had ik nog nooit van De Wijk De Wereld gehoord, voor jullie naar Lewenborg kwamen. Hoe Eva van Barneveld en Karin Noeken het hebben aangepakt, was heel mooi en bijzonder. Het leek vaag in het begin, omdat er eigenlijk nog geen echt idee lag, maar dat bleek juist de bedoeling, omdat er zo voor ons alle ruimte was om bij te dragen en samen iets te maken. Het was prachtig samenwerken met Eva, ze heeft enorm veel doorzettingsvermogen. We waren een heel diverse groep, met heel veel verschillende achtergronden en manieren van doen en laten. Voor een aantal vrouwen was het lastig, maar uiteindelijk was iedereen mee. Wat heeft Eva daar ontzettend veel geduld mee gehad. Ze ging niet de baas spelen, maar liet de groep de groep en van daaruit de ideeën ontstaan. En wat het eindresultaat betreft: I'm blown away! Het was een hele mooie ervaring en ik vind dat de intenties van de Buurtmoeders heel goed neer zijn gezet. Het was een van de mooiste stukken van DWDW haha.”

De groep van actrice en educatiemaker

Claudine

Claudine:

“Het maakproces was een enorme uitdaging, steeds gooid ik mijn ideeën overboord om weer helemaal opnieuw op zoek te gaan naar een stuk en een vorm waarin Brasa en Ala Kondre centraal stonden. Het werken met een bestaand koor en een groep mensen die helemaal niet gewend waren om iets met theater te doen was een *bumpy road* met geweldige ontmoetingen en waanzinnige verhalen. Achteraf had ik nog wel iets meer willen doen met al die verhalen. Maar het eindresultaat was een groot feest: een inkijkje in Brasa, de Surinaamse en Antilliaanse cultuur en natuurlijk het prachtige geluid van het koor Ala Kondre. Dat al deze verschillende mensen hebben kunnen schitteren in de Stadsschouwburg en ik het publiek heb zien genieten van al deze verschillende gezichten, lijven, stemmen, geluiden en smaken vind ik geweldig: het was een uitbundig en intens feest.”

Amarylis:

“Toen ik over De Wijk De Wereld hoorde, was ik gelijk enthousiast. Want ik hou enorm van dansen. In Curaçao heb ik een paar keer opgetreden, daar werkte ik in een bejaardentehuis en hebben we een toneelstuk gemaakt voor de ouderen. Maar in Groningen had ik nog nooit opgetreden. Dus ik zei direct tegen Claudine dat ik mee wilde doen. Ze heeft ons geweldig begeleid. We hebben in Lewenborg en ook in de schouwburg geoefend. Voor de optredens was ik totaal niet nerveus, ik had er zin in en ging helemaal uit mijn dak. En omdat een paar ouderen aangaven niet alle optredens te kunnen doen, hadden we ook een versie voor een kleine bezetting. Dat vond ik mooi, want zo had ik het hele podium voor mij alleen om te dansen en te springen haha. Een paar dagen later liep ik in het winkelcentrum en werd ik bij de kassa aangesproken. Ik dacht dat ik iets fouts had gedaan, maar de mevrouw zei: ik zie een BN-er! Ik heb je in de Stadsschouwburg gezien. Dat vond ik heel mooi!”

SINGER-SONGWRITER TAMAR

TAMAR:

“Ik kreeg geen vastomlijnde opdracht en dat werkte heel lekker. Ik kon gaan uitproberen – misschien kan ik dit of dit gebruiken – maar het ook net zo goed weer schrappen. Ik ben gewoon gaan schrijven, ik had ook al wat teksten klaarliggen, over mijn jeugd in Lewenburg. Wat grappig was, ik wilde alles feitelijk laten kloppen, zo zit ik in elkaar, maar toen ik een tekst aan Karin voorlegde, zei ze: ‘dat hoeft helemaal niet, het is theater’. Er zat bijvoorbeeld een stuk in over mijn tante, daar deed ze een aantal wijzigingen in en ik zag dat het zo beter werkte. Dat was heel bevrijdend en toen ging ik los. Dat heb ik wel gemerkt, want mijn performance moest 15 minuten zijn en bij de try-out bleek dat ik een half uur aan materiaal had. Dus moest ik nog even in één dag de helft schrappen. Ik vond het niet heel erg, want ik voelde dat ik onderdeel was van een geheel en dat de voorstelling van DWDW er beter van werd. Toen werd ik óók nog eens gevraagd om het wijklied te schrijven. Ik heb daarvoor een gedicht dat ik al had als basis genomen en uitgewerkt tot het lied - met een klein beetje censuur voor het grote publiek. Het was een mooi organisch proces waarin ik precies de dingen kon doen die ik leuk vind: dingen opschrijven en voor me zien en daarover vertellen. Met genoeg ruimte voor melancholie, daar hou ik heel erg van. En ik heb veel geleerd: dat schrijftaal niet per se spreektaal is bijvoorbeeld. Ik vond het eindresultaat echt heel tof, ik heb liedjes gezongen over onderwerpen die ik normaal niet aansnijd: ik heb over een slager gezongen en het woordje ‘vlees’ gebruikt haha. En ik heb gezegd wat ik wilde zeggen: dat ik heel erg van Lewenburg houd.”

WIJKLIED

NOG STEEDS IN LEWENBURG

Zie ik besta er nog steeds
Mijn voetstappen in het warme teer van Lewenburg
Lewenburg
Bleek verborgen onder de stoep
Klauwen waar we naar de hemel bouwden aan de steiger
Het bakken

Mama roept me
Is er vis
Zijn er ijsjes
Alle meisjes draaien rondjes op de rekstok
En ik teken zwarte lijnen op de kop
Zie ik besta er nog steeds

Zie ik besta er nog steeds
Klim op de platte daken, op zoek naar een anker
O mijn anker
bleek verborgen diep in mijn jas met
Een kompas en vuur voor als ik vluchtte door de straten,
het dek op
Niemand ziet mij als ik rook langs het weiland
Alle jongens rijden rondjes, als het nacht wordt
teken ik mijn toekomst op de kop
Zie ik besta er nog steeds

Zie ik besta er nog steeds
Mijn voetstappen in het warme teer van Lewenburg
Zie ik besta er nog steeds

TAMAR

Tot volgend jaar in De Wijert!

De Wijk De Wereld was niet mogelijk zonder:

MEDEWERKERS

- artistiek leider: Karin Noeken
- dramaturgie en research: Jantien Kurpershoek & Lies van de Wiel
- hoofd productie: Iris van Dijk
- productie: Nathalie Roux
- stagiair: Roosje Yard
- hoofd marketing & communicatie: Mirjam van der Heide
- marketing & communicatie: Stéfanie Feijen
- zakelijk leider: Elly Jonker
- fondsenwerving: Emil Klok
- decorontwerp en uitvoering: Janco van Barneveld
- decorbouw: André Kok, Johan de Vries, Berend Alstein, Tim Vos
- techniek: technici SPOT
- bestuur: Jan Legters, Peter Yspeert, Wil Koopmans en Nynke Stellingsma
- video: Jelmer Buitenga & Steven Campbell van OOSTBLOK Media
- fotografie: Reyer Boxem, Marc Knip & Wendy Bruins
- coördinatie Wijkspotters & Theaterkar: Sanne van Biessum
- productie Theaterkar: Richard de Vries
- interviews & teksten: Yvon van Apeldoorn

MAKERS

Eva van Barneveld
Maryam, Zamsam, Helena, Hanna, Nimo, Raghda, Reny en alle andere Buurtmoeders | camera: Amir Komelizadeh, Marjon de Rooy en Eva van Barneveld

Ada Daniele & Shara Maaskant (van X_YUSUF_BOSS)
Rebecca, Ishak, Maaike, Corien, Dewi, Eva, Lynn, Helena, Renate, Natasha en Martine | muziek: Rik van den Heuvel | film: Ishak Sahertian

Claudine Pantophlet
Brasa: Anna, Maude, Nelvis, Benjamin, Stella, Reginald, Amarylis, Edna, Rennie, Yvonne, Naiska, Maria, Chris, Magdalene, Myrtha, Valeska en Sharmylet | Ala Kondre koor: Mayke, Elly, Maira, Achmed, Chris, Cor, Jan, Johan, Genie en Maria

Gaja Caruso
Hanna, Arjen, Sara, Lauren en Maartje

T A M A R
Met dank aan: Joost, De Slager, Tante Heleen, Lydia en Brenda | gitarist: Daniël Tanate

EN VERDER

Gidsen
Tineke, Maryam, Wietske, Ingrid, Arie-Pieter en Henk

Scènes tussendoor
Suzanne, Marrit, Willem Jan, Ronald, Binie, Akke, Coba, Annie en Gre

Speciale dank
muziek: Remko Wind | spoken word Stadsboerderij: Willemijn van de Walle

Buikdancers
Sara, Roshni, Lauri, Sarah, Beaudine, Elïne, Celine, Niradara, Helena, Lisette, Renate, Nora-Nina en Tineke

MET DANK AAN

SPOT Groningen, Vrijdag in de Buurt, Het Dok (Manon, Johan en alle vrijwilligers), De Oude Bieb (Fen), WIJ-team Lewenborg (Jacqueline Haarmans en Deiryarani Sambo), cultuurcoach Lucas Winkel, de Buurtmoeders, Kansrijk Oost, De Lijzijde, de Buurtcamping en mascotte Loewie, Stadsboerderij Het Boegbeeld, De Zijlen, Eiland, het Kraaienest (Annemarie van de Molen, Marlon Berends, Els Bruinewoud en Jelly Buining), Praedinius (Jeroen Kruijer), Swoaistee (Koen Verbeek), LeRoy (Gerrit Vos en Wini Douma), Brasa, Ala Kondre koor, Roy en Reny Foll, Fokko Jelsma & Gerda Schepers, Elies Pasveer, Myriam Hemstede, Jan Weeber, Eethuis Family, Binie & Annie, Dennis Paays, Ingrid Blink, Margriet de Boer-Broekhuizen en Anja (De Boei), Lulu Leon, Bibian Magnenat-Stiekema, DJ's Casper en Michael

Artiesten Theaterkar
Laura Cymbaluk, Sofie Denise & Wouter Poot, Lucas Winkel, Karoun Baghboudarian en Rani Elias, Takht Sharqi, Bab Ad-daar (Ahmad Abdulwahab & Michael Jamal), Denise Beekman en Esker van der Werken, Duo Diesel en T A M A R

De Wijk De Wereld is een samenwerkingsproject van De Wijk De Wereld en SPOT Groningen en wordt mede mogelijk gemaakt door

LIEUWE STIENSTRAFONDS

een uitgave van:
Stichting De Wijk De Wereld
Postbus 775 9700 AT Groningen
info@dewijkdewereld.nl

redactie: De Wijk De Wereld & KW Theaterpromotie
teksten: Marc Knip • ontwerp: Gert Jan Slagter
vormgeving: Arjan Grooten • fotografie: Reyer Boxem
drukker: Printregie • oplage: 12.000